

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің
«Республикалық қосымша білім беру
оқу-әдістемелік орталығы» РМҚК

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА
2025–2030 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН БАЛАЛАР
МЕН ЖАСТАРДЫҢ ҚОСЫМША (БЕЙРЕСМИ)
БІЛІМІН ДАМУ ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ**

2025 жыл

ОРТАЛЫҚТЫҢ МИССИЯСЫ, МАҚСАТЫ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕРІ

МИССИЯ: ↑ 1 Қосымша білім берудің қолжетімділігі мен сапасын қамтамасыз ету

МАҚСАТЫ: ↑ 2 Ғылыми, бағдарламалық және оқу-әдістемелік, оқу - тәрбиелік, ұйымдастырушылық-мазмұнды, ақпараттық және сараптамалық қамтамасыз ету арқылы балаларға қосымша білім беру жүйесін дамыту

БАҒЫТТАР

- 1 ғылыми-техникалық
- 2 музыкалық және көркем-эстетикалық
- 3 туристік-өлкетанулық
- 4 экологиялық-биологиялық
- 5 әскери-патриоттық
- 6 оқушының өзін-өзі басқаруы
- 7 пікірсайыс қозғалысы

ТАПСЫРМАЛАР

- 1 Балаларды сапалы қосымша біліммен қамтуды ұлғайту
- 2 Қосымша білім беру жүйесінің кадрлық және ғылыми потенциалын дамыту
- 3 Қосымша білім берудің цифрлық трансформациясын қамтамасыз ету
- 4 Қосымша білім беру инфрақұрылымын жаңғырту
- 5 Қосымша білім беруді басқару және қаржыландыру жүйесін жетілдіру

БІРЕГЕЙЛІК

- 1 Баланың жеке басын дамытудың тұтас ұлттық экожүйесін қалыптастыру
- 2 Мемлекеттік стратегия мен тәрбие практикасын үйлестіру
- 3 Жас ұрпақтың танымдық, эмоциялық және әлеуметтік құзыреттерін дамыту
- 4 Балалардың таланттары мен қызығушылықтарын кешенді қолдау
- 5 Білім беру жүйесін ғылыми-әдістемелік және ұйымдастырушылық-мазмұндық қамтамасыз ету

ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ (әрі қарай - ҚББ) НЕГІЗГІ СЫН-ҚАТЕРЛЕР

01

Объектілердің
қолданыстағы
мәртебесі

02

Балаларды
дамытудың
жаңа форматы

03

Сапалы
педагогикалық
құрам

04

Педагогтердің
жалақысы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА
2025–2030 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН БАЛАЛАР МЕН ЖАСТАРДЫҢ ҚОСЫМША (БЕЙРЕСМИ)
БІЛІМІН ДАМУ ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ

ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУДІҢ ЖАҢА ФОРМАТЫН ІСКЕ АСЫРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

Жаңа Бастама:

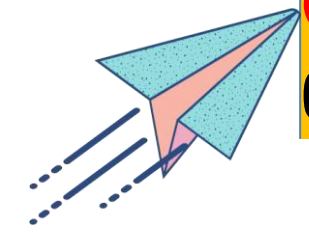

	ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ		
	БЕЙРЕСМИ БІЛІМ БЕРУ		
<i>жіктеуіш</i>	ҮЗДІКСІЗ ҚРЗ 12 бап	МЕКТЕПТЕН ТЫС ҚРЗ 1 бап 38-3 тармағы	Бейіндік (кәсіпке дейінгі) қосымша 5-1) ҚРЗ енгізу керек
<i>қызмет түрлері</i>	«Балабақшалардағы» барлық үйірмелер, секциялар, клубтар-мектептер-колледждер. Мектептер жанынан ОӨК құру	Оқушылар сарайлары, оқушылар үйлері, орталықтар мен станциялар, балалар лагерлері, аула клубтары	Балалар музыкалық мектептері көркемсурет мектептері, өнер мектептері, Болашақ инженерлер мектебі, әуе ұшқыштары мектебі
<i>сыртқы бағалау</i>	АТТЕСТАТТАУ	АККРЕДИТТЕУ СЫРТҚЫ САРАПТАМА	БЕЙІНДІК МЕКТЕПТЕРДІ АККРЕДИТТЕУ
КРІ	<i>БАЛАЛАРДЫ ҚАМТУ</i>	<i>БАЛАЛАРДЫ ҚАМТУ</i>	<i>БАЛАЛАРДЫ ҚАМТУ</i>

ҰСЫНЫСТАР:

- Қосымша білім берудің 3 тобына бөлу: үздіксіз, мектептен тыс, ҰББДБ-ға түзетулер енгізу қажет
- Осы бейінді мектептер бойынша МЖМБС әзірлеу
- Үлгілік оқу жаңа жоспарларын қолдану
- Қосымша білім беру ұйымдарын аккредиттеу және сыртқы сараптама
- Бейінді мектептердің қызметкерлерін аттестаттау
- Қосымша білім беру мектептерін бейіндеу: Қазақстан Республикасы оқу – ағарту министрлігінің нормативтік актілеріне және ұлттық білім беру деректер базасы (ҰББДБ) жүйесімен интеграциялауға негізделген ресімделген рәсім арқылы балалар музыка мектептеріне, көркемсурет мектептеріне және өнер мектептеріне, Болашақ инженерлер мектептеріне, авиа ұшқыштар мектептеріне «Бейіндік бағыт (кәсіптік)» мәртебесін беру

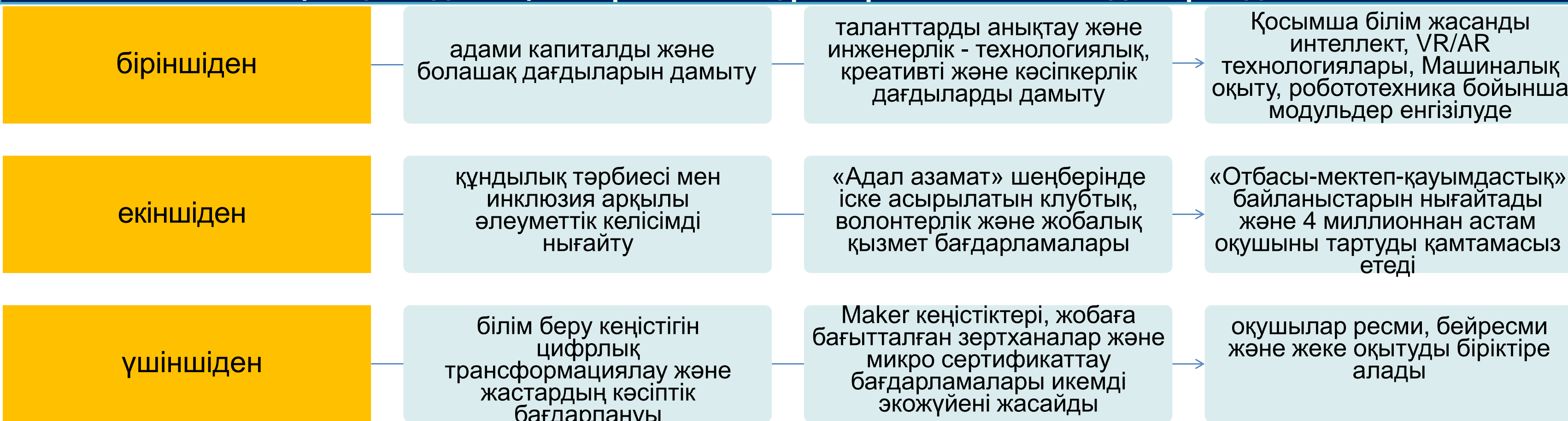

«қосымша білім беру» - co-curricular activities-оқу процесіне ілеспе қызмет

Өте маңызды сөз: co-curricular «қосымша» емес, «негізгі бағдарламамен бірге жүру»

балаларға қосымша білім беру білім беру жүйесінің көмекші компоненті ғана емес, сонымен қатар сыни ойлау, шығармашылық, коммуникация, командалық жұмыс және технологиялық сауаттылықты қоса алғанда, XXI ғасырдың құзыреттілігін қалыптастырудың негізгі құралы болып табылады

Қазақстандағы ҚББ стратегиялық рөлі үш негізгі аспектіде көрінеді:

ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУДІҢ ЖАНА ФОРМАТЫ БОЙЫНША БАЛАЛАРДЫ ДАМУ

ҚАЗАҚСТАН

2025 жыл:

- Балалар суицидінің 122 жағдайы
- Оқушылардың 66 % - ы зорлық-зомбылыққа тап болады (ауызша, физикалық, психологиялық)
- 1/3 Қорқыту жағдайлары мектеп тарапынан ресми жауап алады
- 202 әкімшілік жаза
- күн сайын құмар ойындарға және синт. нашақорлық тәуелді балаларда өседі

Қосымша білім берудің жана парадигмасы

қосымша білім беру әлеуетін пайдалану балалардың дамуы мен әлауқатының негізі ретінде

ЖДИ (INDEX) жоғары оқу орнына түсу кезінде ескерілетін аттестатқа қосымша болады

ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ ДАМУ ИНДЕКСІ (ЖДИ) - бұл стандартталған портфолио-оқушының сабақтан тыс, бейресми және қосымша белсенділіктегі жетістіктерін тіркейтін және бағалайтын құрал

ЖДИ ЕСКЕРЕДІ:

Құзыреттіліктер: көшбасшылық, сыни ойлау, коммуникация, азаматтық белсенділік, цифрлық дағдылар, шығармашылық және т. б.

Белсенділік: пікірталас, Хакатон, еріктілік, ғылыми жобалар, спорттық жетістіктер және т. б.

Әрбір әрекет қысқаша негіздемемен бірге жүреді (150 сөз), бұл қызметті нақты құзыреттерді дамытумен байланыстырады

Электрондық платформа портфолионы сақтауға, жетістіктерді растауға, жоғары оқу орындары үшін **ЖДИ «витринасын»** қалыптастыруға мүмкіндік береді. Белсенділік ашықтық, объективтілік және әлеуметтік маңыздылық критерийлері бойынша РҚББОӘО аккредиттелуі тиіс

↑
INDEX

МЕМЛЕКЕТ, ҚОҒАМ, ОТБАСЫ ЖӘНЕ БИЗНЕС СЕРІКТЕСТІГІНІҢ ТЕТІКТЕРІ

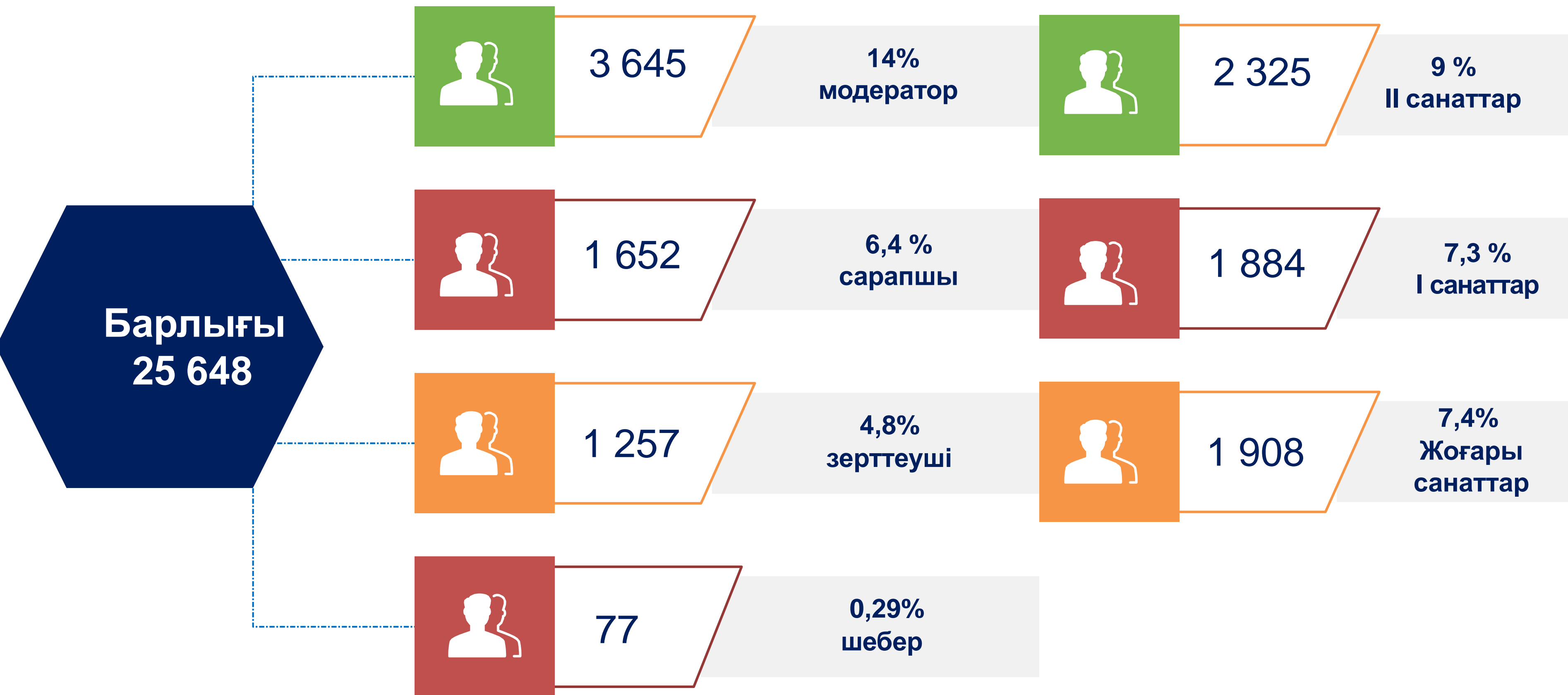
ҚББ инфрақұрылымы мен қызметтерін құру	Ваучерлік қаржыландыру	ҮЕҰ әлеуметтік жобалары	Ата-аналардың қатысуы және қоғамдық бақылау
Жеке және муниципалдық алаңдар базасында объектілерді (спорт, өнер, цифрлық зертханалар) құру және жаңғырту және сервистік жобалар	ҚББ-ге мемлекеттік тапсырыс меншік нысанына қарамастан, балалар үшін қолжетімділік басымдығымен ұйымдар арасында орналастырылады	Мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс, ҮЕҰ үшін гранттар мен сыйлықтар арқылы ҚББ бағдарламаларын қолдау	Ата-аналардың басқару органдары және кері байланыс арқылы қатысуы; ашықтық пен есеп беру үшін білім беру органдары жанындағы қоғамдық кеңестерді тарту
«Республикалық бюджет туралы», «Мемлекеттік - жекешелік әріптестік туралы» заңдар; әлеуметтік салада МЖӘ дамытудың 2024-2030 жылдарға арналған кешенді жоспары	Балаларды қосымша даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидалары	«ҮЕҰ үшін мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс, гранттар мен сыйлықақылар туралы» Заң; мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс стандарты	«Білім туралы» Заң, 49-бап; «Қоғамдық кеңестер туралы» Заң

ҚББҰ ПЕДАГОГТЕРІНІҢ САНЫ

(ағымдағы жылдың 18 тамызы ҰББДБ)

* ҚББҰ педагогтерінің біліктілік санаттары жаңа жүйе бойынша 25,4%, ескі жүйе бойынша 23,7% %

ОБЛЫСТАР БОЙЫНША КББҰ ПЕДАГОГТЕРІ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТ

Облыстар	Біліктілік						Сапалы құрам	
	ҚР	педагог	Модератор -педагог	Сарапшы - педагог	Зерттеуші - педагог	Шебер - педагог	Барлық санаттар	%
Абай облысы	811	375	103	31	51	0	185	23
Ақмола облысы	941	443	177	96	38	0	311	33
Ақтөбе облысы	1771	932	240	120	109	4	473	27
Алматы облысы	1155	721	115	38	27	5	185	16
Атырау облысы	1128	601	216	71	66	0	353	31
БҚО	1380	702	270	101	70	1	442	32
Жамбыл облысы	2359	1143	437	208	173	4	822	35
Жетісу облысы	957	493	109	32	40	2	183	19
Қарағанды облысы	2006	955	279	118	96	6	499	25
Қостанай облысы	1122	484	199	84	52	2	337	30
Қызылорда облысы	1277	670	189	122	50	1	362	28
Маңғыстау облысы	1102	656	120	50	33	4	207	19
Павлодар облысы	1279	595	209	101	55	1	366	29
СҚО	699	329	89	40	16	0	145	21
Түркістан облысы	2523	1453	254	134	113	16	517	20
Ұлытау облысы	319	149	56	23	11	0	90	28
ШҚО	1081	476	182	84	54	0	320	30
Астана қаласы	995	484	170	63	69	17	319	32
Алматы қаласы	1432	715	74	45	49	5	173	12
Шымкент қаласы	1350	563	157	91	85	9	342	25
ҚР	25687	12939	3645	1652	1257	77	6631	26

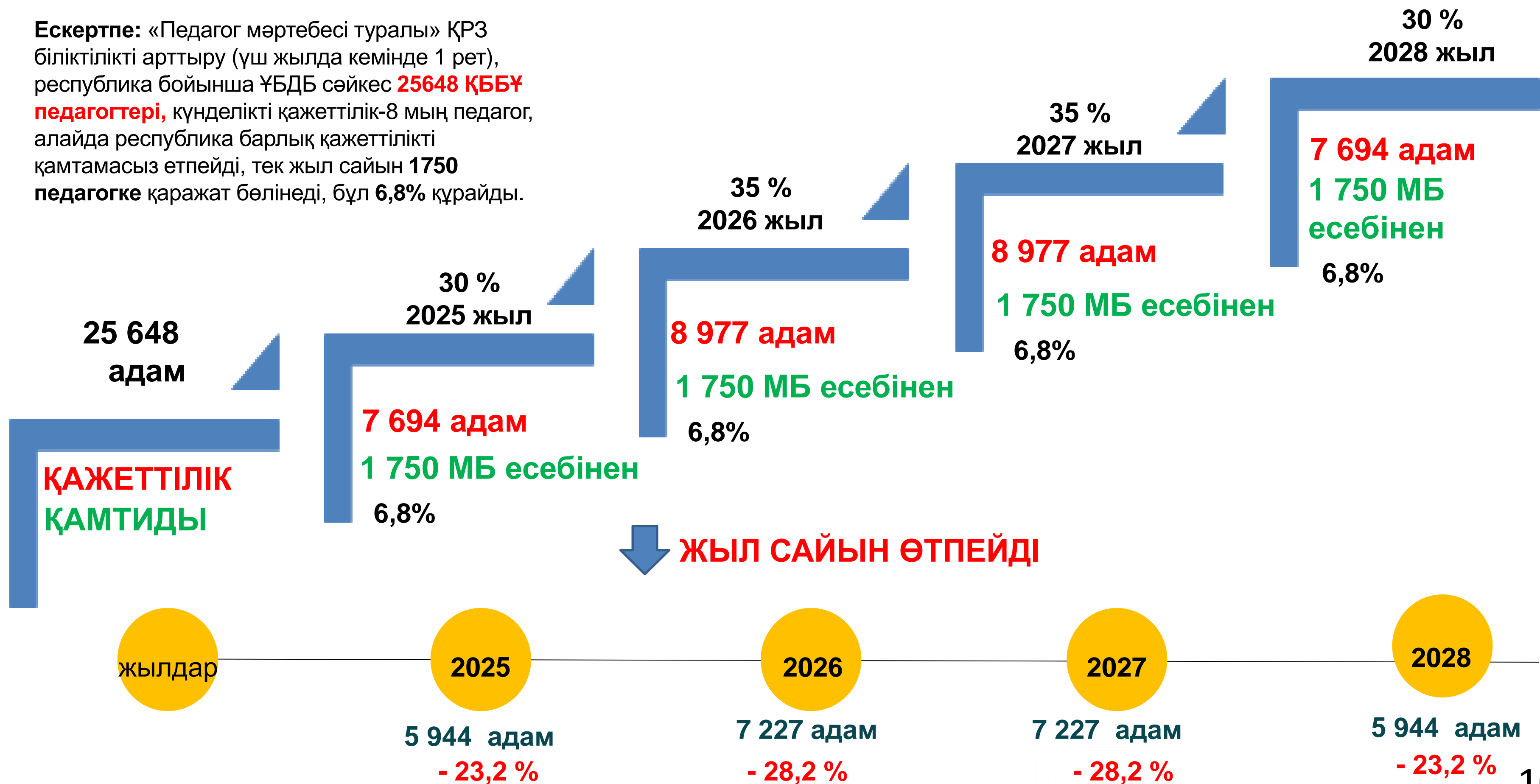
-20% төмен

30% жоғары

ҚББҰ ПЕДАГОГТЕРІНЕ БА КУРСТАРЫНЫҢ ҚАЖЕТТІЛІГІ

Ескертпе: «Педагог мәртебесі туралы» ҚРЗ біліктілікті арттыру (үш жылда кемінде 1 рет), республика бойынша ҰБДБ сәйкес **25648 ҚББҰ педагогтері**, күнделікті қажеттілік-8 мың педагог, алайда республика барлық қажеттілікті қамтамасыз етпейді, тек жыл сайын **1750 педагогке** қаражат бөлінеді, бұл **6,8%** құрайды.

Сапалы құрамда және біліктілікті арттырудағы

ҚАЖЕТТІЛІКТЕР:

1. ЖБ-дан (бір көзден 500 АЕК-ке дейін) қаржыландыру есебінен ҚББҰ біліктілігін арттыруды қарастыру
2. РОӘҚББО ЖБ-тен қаржыландыру жағдайында курстарды 50% жеңілдікпен бастауға дайын (жеңілдікпен курстардың құны 35 000 теңгені құрайды)
3. ҚББ жеке ұйымдарының ақылы қызметтер есебінен B2 бағытын кеңейту
4. РОӘҚББО педагогтерді аттестатциядан өту үшін толық сүйемелдеу бойынша кешенді іс-шаралар жоспарын әзірледі

ЖАЛАҚЫ БОЙЫНША АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙ

2015 жылғы 31 желтоқсандағы 1193 ҚРҮҚ сәйкес:

Білім беру ұйымы мұғалімдерінің қосымша ақысының **27 түрі**

ҚББҰ педагогтерінің қосымша ақысының **5 түрі**

«27>5»

ҚББҰ педагогтері үшін
қосымша ақылар саны 5,4 есе аз

Мұғалімдердің қосымша ақының негізгі түрлері		ҚББҰ педагогтерінің қосымша ақының түрлері	
- Оқу кабинеттерін меңгергені үшін	(25 % НЛЖ-сан)	- Мектепті басқарғаны үшін	(20% НЛЖ-сан)
- Мектепті басқарғаны үшін	(20 % НЛЖ-сан)	- Оқу жұмысына басшылық жасағаны үшін	(20% НЛЖ-сан)
- Оқу жұмысына басшылық жасағаны үшін	(20 % НЛЖ-сан)	- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар баламен жұмыс істеу үшін	(40%НЛЖ-сан)
- Оқулықтардың кітапхана қорымен жұмыс істегені үшін	(30 % НЛЖ-сан)	- Квал санаты үшін	(30-50%НЛЖ-сан)
- Арнайы топтардың ерекше жағдайлары үшін	(30 % НЛЖ-сан)	- Квал санат басшылар мен орынбасарлар үшін	(30-100%НЛЖ-сан)
- Сынып жетекшісі үшін	(50 % НЛЖ-сан)		
- Дәптерлерді тексеру үшін	(40 % НЛЖ-сан)		
- Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істегені үшін	(40 % НЛЖ-сан)		
- Жетім балалармен, мүгедектермен жұмыс істегені үшін, кешкі уақыт	(30 % НЛЖ-сан)		
- Ағылшын тілінде сабақ бергені үшін	(200 % НЛЖ-сан)		
- Жаңартылған мазмұн үшін	(30 % НЛЖ-сан)		
- Дарынды балаларға арналған арнайы мектептер үшін	(40 % НЛЖ-сан)		
- Инновация режимінде пәндерді терең зерттеу үшін.	(20 % НЛЖ-сан)		
- Квал санаты үшін	(30-50%НЛЖ-сан)		
- Квал санат басшылар мен орынбасарлар үшін	(30-100 % НЛЖ-сан)		
- Тәлімгерлік үшін	100 % НЛЖ-сан)		
- Сабақтан тыс спорт мекемелерін жүргізгені үшін	100 % НЛЖ-сан)		
- Магистр дәрежесі үшін	10 АЕК		

ЖАЛАҚЫ БОЙЫНША САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ

B2

Мысалы: жоғары білімі бар мұғалім, жұмыс өтілі 7-9 жыл, педагог-сарапшы (2 санат)
1 ставка

B3

Мысалы: жоғары білімі бар педагог, жұмыс өтілі 7-9 жыл, педагог-сарапшы (2 санат)
1 ставка

Мұғалімдер			ҚББҰ педагогтері		
ЛЖ	$17\ 697 \times 4,74 = 83\ 884$	83 884	ЛЖ	$17\ 697 \times 4,14 = 73\ 266$	73 266
Пк.коэф.	$83\ 384 \times 2 = 167\ 768$	166 768	Пк.коэф	$73\ 266 \times 2 = 146\ 532$	146 531
Қосымша ақы:			Қосымша ақы:		
біліктілік санат	$167\ 768 \times 40\% = 67\ 107$	67 107	біліктілік санат	$146\ 532 \times 40\% = 58\ 612$	58 612
сынып жетекшілік .	$17\ 697 \times 60\% = 10\ 618$	10 618			
дәптер тексеру.	$17\ 697 \times 50\% = 8\ 849$	8 849			
жаңартылған мазмұн	$167\ 768 \times 30\% = 50\ 030$	50 330			
магистрлік	$3\ 932 \times 10\text{МРП} = 39\ 320$	39 320			
тәлімгерлік	$17\ 697 \times 100\% = 17\ 697$	17 697			
ағылшын тілінен сабақ	$17\ 697 \times 200\% = 35\ 394$	35 394			
		229 315			58 612
барлығы		396 083	барлығы		205 144
Салықтарды шегергенде		313 698	Салықтарды шегергенде		162 474

1. В2 мен В3 арасындағы лауазымдық жалақы (ЛЖх2) кестесі бойынша айырмашылық 13% құрайды (123-бұйрыққа сәйкес).
2. ҚББҰ педагогтерінің қосымша ақысы мұғалімдерден 4 есе аз (1193 ҚРҰҚ сәйкес).
3. ҚББҰ педагогтерінің лауазымдық міндеттері мен біліктілік талаптары мұғалімдерден өзгеше болғанымен, №338 бұйрыққа сәйкес, бұл жалақының күрт теңсіздігін ақтамайды, әсіресе балаларда шығармашылық, техникалық және әлеуметтік дағдыларды қалыптастыруда қосымша білім берудің маңыздылығын ескере отырып.

Жалақы	В2 (мұғалім)	В3 (ҚББҰ педагогі)	Айырмашылық
ЛЖ	166 768	146 531	- 20 237
Қосымша төлем	229 315	58 612	- 170 703
барлығы	396 083	205 144	- 190 939
Қолға алатын	313 698	162 474	-151 224

Жалақыны ұлғайту мақсатында торды өзгертпестен ҚББҰ педагогтері үшін қосымша ақының жаңа түрлерін енгізген

ШЕТ ЕЛДЕРДЕГІ ҚББҰ ПЕДАГОГТЕРІНІҢ ОРТАША ЖАЛАҚЫСЫ

Ел	Жалпы орташа жалақы	Айына орташа жалақы еңбек өтіліне байланысты	Дерек көздер
АҚШ	~\$20/сағаты	1 819 833 теңгеден 2 007 831 теңгеге дейін	ziprecruiter.com
Ұлыбритания	~£13/сағаты	1 354 453 теңгеден 1 633 333 теңгеге дейін	findajob.dwp.gov.uk
Канада	CAD \$26.12/сағаты	1 199 663 теңгеден 1 812 057 теңгеге дейін	ca.jooble.org
Австралия	AUD \$63,473/жыл	1 830 138 теңгеден 2 278 986 теңгеге дейін	randstad.com.au
Финляндия	~ €17/сағаты	1 280 000 теңгеден 1 760 000 теңгеге дейін	jobly.fi
Россия	~ ₰35 – 55 мың/ай	236 600 теңгеден 371 800 теңгеге дейін	hh.ru superjob.ru
Қазақстан	KZT 100 мың/ай	63 884 теңгеден 150 000 теңгеге дейін	2015 жыл 31 желтоқсанындағы №1193 ҚРҮҚ
Эстония	~ €1 – 1,3 мың/ай	640 000 теңгеден 832 000 теңгеге дейін	cv.ee cvkeskus.ee
Сингапур	SGD 2,5–4,5 мың/ай	1 062 500 теңгеден 1 912 500 теңгеге дейін	jobstreet.com.sg indeed.com.sg

РОӘҚББО-НЫҢ бүгінгі дамуы

1. **РОӘҚББО** базасында ғылыми зертхана жұмыс істейді, онда қосымша білім беруді жаңғырту бойынша ғылыми зерттеулер жүргізіледі.
2. Өңірлердің сарапшыларымен бірлесіп қосымша білім беруді дамыту жөніндегі жұмыс тобы құрылды (2025 жылғы 21 қазандағы №236 бұйрық).
3. Орталық ағымдағы жылы қосымша білім беру бағыттары бойынша біліктілікті арттырудың 32 ББ курсы әзірледі.
4. 2025-2030 жылдарға арналған қосымша білім беру тұжырымдамасы әзірленді.
5. Astana IT University және Абай атындағы ҚазҰПУ-мен педагог кадрларды қайта даярлау, біліктілігін арттыру және ғылыми-зерттеу жұмысы бойынша бірлескен кафедралар ашу мәселелері бойынша жұмыс жүргізілуде.
6. Ұлттық бірегейлікті ілгерілету шеңберінде келесі жылдан бастап алғаш рет оқушылар арасында «Сөз бен Саз» республикалық байқауы (айтыс, күй және қазақтың дәстүрлі әндері) өткізіледі.

Назарларыңызға рақмет!